

KLIIMAMINISTER

MÄÄRUS

**Rohetehnoloogiate arendamise toetuse  
andmise tingimused ja kord**

Määrus kehtestatakse Vabariigi Valitsuse 29. novembri 2021. a määruse nr 108 „Taaste- ja vastupidavuskava elluviimise korraldus ja toetuse andmise üldtingimused“ § 8 lõike 1 alusel.

**1. peatükk  
ÜLDSÄTTED**

**§ 1. Kohaldamisala**

(1) Määrusega kehtestatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2021/241, millega luuakse taaste- ja vastupidavusrahastu (ELT L 57, 18.2.2021, lk 17–75), artikli 18 lõikes 1 nimetatud taaste- ja vastupidavuskavas (edaspidi *taastekava*) nimetatud investeeringu „Rohetehnoloogiate arendusprogrammid“ põhitegevuse „Innovaatilistele rohetehnoloogiatele keskenduvate iduettevõtete arendusteenused“ raames antava iduettevõtete prototüüpide arendamise ja tehnoloogiate piloteerimise toetuse (edaspidi *toetus*) andmist.

(2) Toetuse taotlemisele, taotlejale ja partneritele esitatavatele nõuetele, taotluse rahuldamisele, toetuse maksmisele, projekti tegevuste elluviimisele, toetuse tagasinõudmisele, toetusest teavitamisele ja aruandlusele kohaldatakse Vabariigi Valitsuse 29. novembri 2021. a määrust nr 108 „Taaste- ja vastupidavuskava elluviimise korraldus ja toetuse andmise üldtingimused“ (edaspidi *üldmäärus*).

(3) Toetuse taotluse ning toetuse kasutamise seotud teave, kuludokumendid ja aruanded esitab taotleja või toetuse saaja esindaja digitaalselt allkirjastatuna Vabariigi Valitsuse 31. juuli 2014. a määruses nr 121 „Struktuuritoetuse registri pidamise põhimäärus“ nimetatud struktuuritoetuse registri e-toetuse keskkonnas (edaspidi *e-toetuse keskkond*).

(4) Määruse alusel antav toetus on riigiabi konkurentsiseaduse § 30 lõike 1 tähenduses või vähese tähtsusega abi konkurentsiseaduse § 33 lõike 1 tähenduses.

(5) Toetust antakse väike- ja keskmise suurusega ettevõtjale (edaspidi *VKE*), kes vastab käesoleva määruse § 3 lõike 1 punktile 11. Ettevõtja suurus määratakse vastavalt Euroopa Komisjoni määruse (EL) nr 651/2014 ELi aluslepingu artiklite 107 ja 108 kohaldamise kohta, millega teatavat liiki abi tunnistatakse siseturuga kokkusobivaks (ELT L 187, 26.06.2014, lk 1–78) (edaspidi *üldise grupierandi määrus*), lisale 1.

**§ 2. Toetuse andmise eesmärk ja tulemus**

(1) Toetuse andmise eesmärk on panustada majanduse rohereformide elluviimisesse. Eesmärgi saavutamiseks toetatakse iduettevõtteid, kes arendavad ja levitavad innovaatilisi rohetehnoloogiaid, mis panustavad keskkonnanäesmärkide saavutamisse, ressursside (sh loodusvarade) kasutuse tootlikkuse ja tõhususe suurendamisse ja väärindamisse, kasvuhoonegaaside heitkoguste vähendamisse või kliimamuutustega kohanemisse vähemalt ühes järgmistest valdkondadest:

1) materjaliteadus; ressursside väärindamine, sh tootlikkuse ja tõhususe suurendamine; kemikaalide kasutuse vähendamine;

- 2) kohaliku elukeskkonna rohetehnoloogilised lahendused;
- 3) liikuvus ja logistika;
- 4) muud rohetehnoloogiad, mis panustavad oluliselt keskkonnaeesmärkide saavutamisse, sh kliimamuutustega kohanemisse või nende leevendamisse.

(2) Toetuse abil ellu viidud projekt panustab meetme väljundnäitajasse, milleks on vähemalt kümne sellise iduettevõtte toetamine, kes arendavad innovaatilisi rohetehnoloogiaid.

(3) Toetatud projektid panustavad muuhulgas ka järgmistesse taaste- ja vastupidavusrahastu (edaspidi *RRF*) ühistesse näitajatesse:

- 1) *RRFCI09* – toetatavad ettevõtjad, sh *RRFCI09a* toetatavad väike- ja mikroettevõtjad;
- 2) *RRFCI06* – ettevõtjad, keda on toetatud digitaaltoodete, teenuste ja rakendusprotsesside väljatöötamiseks või vastuvõtmiseks, sh *RRFCI06aa* ehk ettevõtjad, mis saavad toetust digitehnoloogia ja -lahenduste arendamiseks, sh väike- ja mikroettevõtjad, ja *RRFCI06ba* ehk ettevõtjad, mis saavad toetust digitaaltoodete, teenuste ja rakendusprotsesside kohandamiseks, sh väike- ja mikroettevõtjad.

(4) Toetuse abil ellu viidud projekti tulemusnäitajaks on rohetehnoloogia valmidustaseme (edaspidi *TRL*) tõus järgmisele või järgmistele tasemetele.

### § 3. Terminid

(1) Määruse tähenduses on:

- 1) *projekt* – kindlaks määratud eesmärgi, tulemuse, eelarve ja piiritletud ajaraamiga tegevus või seotud tegevuste kogum, millega kaasnevate kulude hüvitamiseks toetust taotletakse ja kasutatakse;
- 2) *toetuse saaja* – juriidiline isik, kelle taotlus on rahuldatud käesolevas määruses sätestatud korras;
- 3) *abikõlblikkuse periood* – ajavahemik, millal projekti tegevused algavad ja lõppevad ning projekti tegevuste elluviimiseks vajalikud kulud tekivad ja mille tasub toetuse saaja;
- 4) *projekti kogumaksumus* – projekti elluviimiseks tehtavate toetatavate ja mittetoetatavate kulude kogusumma;
- 5) *väljundnäitaja* – näitaja, mille abil mõõdetakse projekti konkreetseid tulemusi. Väljundnäitaja kirjeldab tulemuse poole liikumise progressi ja on otseselt seotud toetatavate tegevustega;
- 6) *tulemusnäitaja* – näitaja, mille abil mõõdetakse toetatud sekkumiste mõju ning mis kajastab eelkõige vahetule sihtrühmale, sihtpopulatsioonile või rohetehnoloogia kasutajatele avalduvat mõju. Tulemusnäitaja peab peegeldama toetatava tegevuse otsest tulemust ja mõju selle otsestele adressaatidele, sihtrühmale või kasutajatele kindla ajaperioodi jooksul alates projekti väljundi saavutamisest või projekti lõpust;
- 7) *toetatav kulu* – projekti toetusest rahastatava tegevuse elluviimiseks vajalik ja mõistlik kulu, sh toetus ja omafinantseering, mis on tekkinud abikõlblikkuse perioodil ning mille aluseks olevad tegevused on kooskõlas Eesti ja Euroopa Liidu õigusega, käesoleva määruse ning üldmääruse nõuetega;
- 8) *omafinantseering* – toetuse saaja või partneri poolt kaetav abikõlblik osa toetatava tegevuse kuludest vastavalt käesolevas määruses seatud tingimustele ja abimääradele. Käibemaks võib olla osa toetatavate tegevuste kuludest juhul, kui see ei ületa tegevuse omafinantseeringu osakaalu ning mille puhul on tõendatav, et vastavalt käibemaksu reguleerivatele õigusaktidele ei ole tasutud käibemaksu sisendkäibemaksuna õigust maha arvata või käibemaksu tagasi taotleda ja käibemaksu ei hüvitata ka muul moel;
- 9) *ostumenetlus* – riigihangete seaduse tähenduses hankijaks mitteoleva isiku korraldatav riigihangete seaduse § 3 nõuetele vastav asjade, teenuste või ehitustööde hankimine;
- 10) „*ei kahjusta oluliselt*“ *põhimõte* – põhimõte, mille kohaselt ei tekitata Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2020/852, millega kehtestatakse kestlike investeeringute hõlbustamise raamistik ja muudetakse määrust (EL) 2019/2088 (ELT L 198, 22.06.2020, lk 13–43), artiklis 17 nimetatud olulist kahju ühelegi artiklis 9 sätestatud keskkonnaeesmärgile;

- 11) *iduettevõte* – Eestis registreeritud VKE, kelle arendatav uus, innovaatiline, rohetehnoloogiline kliima ja keskkonnaga seotud lahendus (toode või teenus) aitab kaasa kliimamuutuste leevenemisele või nende mõjudega kohanemisele ja keskkonnanäesmärkide saavutamisele ning lahendus on turul potentsiaalselt skaleeritav;
- 12) *partner* – juriidiline isik, riigiasutus, kohaliku omavalitsuse asutus või rahvusvaheline organisatsioon, kes osaleb toetatavas tegevuses ja kellel tekivad selle käigus abikõlblikud kulud. Partner ei ole toetuse saajale töövõtja ega teenuse osutaja;
- 13) *rohetehnoloogia* – kestlik tehnoloogia, mis väldib või vähendab kogu elutsükli ulatuses inimtegevuse mõju keskkonnale ja kliimale. Rohetehnoloogia kasutab maksimaalselt ära taastuvaid energiaallikaid ja materjale, tagades minimaalse ressurside, sh energia kasutuse. Rohetehnoloogia määratluses ei piirduta vaid kasutusfaasiga, vaid arvestatakse toote või teenuse kogu elutsükli ulatust (toorme kavandamine ja tootmine, toote tootmine, levitamine ja pakendamine, korduskasutus, lõplik kasutusest kõrvaldamine, ümbertöötlus);
- 14) *innovatsioon* – uute ideede ja teadmiste kasutamine uudsete lahenduste rakendamiseks, mis hõlmab toodete ja teenuste väljatöötamist ning uuendamist;
- 15) *tootearendus* – protsess, mis algab toote või teenuse äriidee genereerimisest ja lõpeb uue toote või teenuse turule toomisega, seejuures tuleb silmas pidada, et kui tegemist on riigiabiga, tuleb üle vaadata definitsiooni vastavus üldise grupierandi määruse artikli 2 punktile 86.
- 16) *toote või teenuse prototüüp* – kontseptsiooni või protsessi testimiseks ehitatud esialgne proovitoode, mudel või versioon, mida saab kopeerida ning vajaduse korral täiendada ning mis vastavalt üldise grupierandi määruse artiklile 25 liigitub tootearenduseks;
- 17) *tehnoloogilise valmiduse tase (Technology Readiness Levels, TRL)* – klassifikaator, mis võimaldab hinnata arendatava tehnoloogia küpsust ja seda, kui kaugel on tehnoloogia turuvalmidusest. Tehnoloogilise valmiduse tasemete klassifikaator on kättesaadav KIKi koduleheküljelt.
- 18) *rohetehnoloogia piloteerimine* – uue toote, teenuse või tehnoloogia testimine või proovimine väikses mahus või piiratud või kontrollitud keskkonnas enne selle täielikku rakendamist.
- 19) *raskustes olev ettevõtja* on ettevõtja, mis vastab üldise grupierandi määruse artikli 2 punktis 18 või IPCEI teatise punkti 10 alapunktis a nimetatud kriteeriumitele, v.a iduettevõtte või kasvuettevõtte, mille puhul ei arvata aktsia- või osakapitali hulka ülekursi.

#### **§ 4. Vahendusasutus**

- (1) Vahendusasutus on Sihtasutus Keskkonnainvesteeringute Keskus (edaspidi *KIK*).
- (2) KIK avaldab taotluse ja projekti vormid ja juhendid hiljemalt taotlusvooru väljakuulutamise päeval KIKi kodulehel.
- (3) KIK säilitab toetuse andmisega seotud dokumente kümme aastat määruse alusel viimase taotluse rahuldamise otsusest arvates.

#### **§ 5. Riigiabi ja vähese tähtsusega abi**

- (1) Toetust antakse üldise grupierandi määruse artikli 25 lõike 2c alusel.
- (2) Üldise grupierandi määruse alusel toetuse andmisel kohaldatakse konkurentsiseaduse §-s 34<sup>2</sup> sätestatud. Abil peab olema ergutav mõju vastavalt üldise grupierandi määruse artiklile 6.
- (3) Toetust ei anta:
- 1) üldise grupierandi määruse artikli 1 lõigetes 2–5 sätestatud juhtudel, sh taotlejale, kellele Euroopa Komisjoni või Euroopa Kohtu eelneva otsuse alusel, millega sama liikmesriigi antud abi on tunnistatud ebaseaduslikuks või väärkasutatuks ja ühisturuga kokkusobimatuks, on esitatud seni täitmata korraldus abi tagasi maksta, sh raskustes olevale ettevõtjale.

(4) Kui tegevuseks antav toetus on vähese tähtsusega abi, järgitakse abi andmisel Euroopa Komisjoni määruses (EL) nr 1407/2013, milles käsitletakse Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklite 107 ja 108 kohaldamist vähese tähtsusega abi suhtes (ELT L 352, 24.12.2013, lk 1–8), ja konkurentsiseaduse §-s 33 sätestatut.

(5) Ühe ettevõtja poolt kõigist allikatest saadav vähese tähtsusega abi ei tohi kolme majandusaasta jooksul ületada 200 000 eurot. Üheks ettevõtjaks loetakse Euroopa Komisjoni määruse (EL) nr 1407/2013 artikli 2 lõikes 2 määratletud ettevõtja. Vähese tähtsusega abi võib kumuleerida teiste abiliikidega Euroopa Komisjoni määruse (EL) nr 1407/2013 artiklis 5 sätestatud tingimustel ja piirmäärades. Kui kehtiv Euroopa Komisjoni määrus (EL) nr 1407/2013 võimaldab anda VTAd suuremas mahus, kui on lubatud käesolevas paragrahvis, on KIKil õigus lähtuda VTA andmisel Euroopa Komisjoni määrusest (EL).

(6) Ebaseadusliku või väärkasutatud riigiabi korral nõuab vahendusasutus toetuse koos intressiga tagasi vastavalt konkurentsiseaduse §-le 42.

(7) Kui toetus on riigiabi, ei tohi enne taotluse rahuldamise otsuse tegemist teha kulutusi, mille hüvitamist soovitakse, ega võtta kulude aluseks olevaid kohustusi.

## **2. peatükk**

### **Toetatavad tegevused ja kulud ning toetuse osakaal**

#### **§ 6. Toetatavad tegevused**

(1) Toetuse abil teostatud projekt peab panustama §-s 2 nimetatud eesmärki, valdkonda ja tulemusnäitajasse ning selle kaudu meetme väljundnäitajasse.

(2) Määrusega toetatakse innovaatiliste rohetehnoloogiate ja -lahenduste (edaspidi rohetehnoloogia) arendamist, piloteerimist ja intellektuaalomandi esmakaitse taotlemist.

(3) Toetuse abil peab rohetehnoloogia tõusma vähemalt ühe TRLi taseme. TRL taseme tõusu võrreldakse TRLi tasemega taotluse esitamise hetkel.

(4) Taotluses toodud rohetehnoloogia TRLi tase peab taotluse esitamise hetkel olema vähemalt TRL 4 ehk tehnoloogia komponentide töö on kontrollitud tõendataval viisil, sh laboris, projekteeritud ja arendatud on tehnoloogia olulised komponendid ja asjakohasel juhul on need laboris testitud. Tehnoloogia põhilised komponendid suudavad koos toimida ning tehtud on katsed täiemahuliste probleemide või andmekogudega, valmis on suhteliselt ebatäpne prototüüp võrreldes eeldatava lõpptootega.

(5) Taotluses toodud TRL tase ei tohi olla suurem kui tase 6 ehk tehnoloogia on demonstreeritud asjakohases keskkonnas (*technology demonstrated in relevant environment*). Tehnoloogia edasine arendamine toimub lähtuvalt reaalsetest probleemidest. Tehnoloogia on osaliselt integreeritud olemasolevate süsteemidega, loodud on piiratud mahus dokumentatsioon. Tehnoloogia võimalikkus on täielikult tõendatud asjakohases simuleeritud keskkonnas.

(6) Arendatav rohetehnoloogia peab sisaldama lisaks digilahendustele riistvaralist või füüsilist komponenti.

(7) Toetust antakse projektile, millega järgitakse Euroopa Liidu kliima- ja keskkonnavalaseid õigusakte ja prioriteete.

(8) Toetust antakse projektile, millega järgitakse „ei kahjusta oluliselt“ põhimõtet.

#### **§ 7. Toetatavad kulud**

(1) Toetatavaks kuluks on taotluse rahuldamise otsusega kinnitatud tegevuste elluviimiseks tehtud vajalik ja mõistlik kulu, mis tekib abikõlblikkuse perioodil ning mille aluseks olevad tegevused on kooskõlas Eesti ja Euroopa Liidu õigusega.

(2) Toetatav kulu on rohetehnoloogia arendamise, piloteerimise ja intellektuaalomandi esmakaitse taotlemisega seotud kulu:

- 1) projektijuhtimise kulu (sh raamatupidamine) või projektijuhi töötasu kuni 10% projekti toetatavatest kuludest;
- 2) projekti eesmärgi saavutamiseks kaasatud töötaja või eksperdile makstav töötasu, sh teadus- ja arendustöötaja kaasamisega seotud personalikulu. Teadus- ja arendustöötaja on teadus- ja arendustegevusega tegelev vähemalt magistrikraadiga või sellele vastava kvalifikatsiooniga isik. Punktides 2 ja 3 toodud töötasud kokku ei tohi ületada 50% projekti toetatavatest kuludest;
- 3) rohetehnoloogia arendamisega seotud tehnoloogilise nõustamise ja ekspertiisi, sh teadus- ja arendusteenuste, insenertehniliste ja disainlahendustega seotud teenuste kulud;
- 4) tehnoloogiliste komponentide arendamiseks ja piloteerimiseks vajalike materjalide, tarvikute ja seadmete soetamise kulud, sh kasutatud seadmete ost või rent. Kui projektiga soetatud seadmeid ei kasutata projektis kogu nende kasutusea vältel, on toetatavad vaid projekti kestusele vastavad hea raamatupidamistava kohaselt arvatud amortisatsioonikulud;
- 5) intellektuaalomandi esmakaitse taotlemisega seotud kulud;
- 6) teavitamise ja avalikustamise kulud, mis on vajalikud üldmääruse § 12 lõikes 1 sätestatud nõuete täitmiseks;
- 7) muud projekti elluviimiseks vajalikud otsesed kulud.

(3) Kui toetus on üldise grupierandi määruse artikli 25 lõike 2c alusel antav riigiabi, peavad kõik toetatavad kulud vastama nimetatud artikli tingimustele.

(4) Kulud, mida ei toetata:

- 1) töötasule lisaks makstavad tasud, sh lisa- ja tulemustasu, preemia, haigushüvitis, puhkusetasu, õppepuhkuse tasu;
- 2) taotluse koostamise ja projekti ettevalmistamise kulu, mis on tehtud enne toetuse rahuldamise otsuse kuupäeva;
- 3) kinnisvara ostmise või rentimise kulu;
- 4) amortisatsioonikulu, v.a määruse § 7 lõike 2 punktis 5 nimetatud juhul;
- 5) kindlustamise kulu;
- 6) kulu, mis on riigi või Euroopa Liidu vahenditest või teistest välisvahenditest hüvitatud;
- 7) õigusabi, kohtu või riigihangete vaidlustuskomisjoni kulu;
- 8) taotleja või partneri üld- ja tegevuskulu;
- 9) käibemaks, v.a üldmääruse § 2 lõikes 5 nimetatud juhul;
- 10) tolli-, sisseveo- ja muu maks, mida hüvitatakse, tasaarveldatakse ja kustutatakse muul moel;
- 11) sularahamakse, teenustasu pangatoimingu eest, intress, tagatismakse ja finantsteenusega seotud muu kulu;
- 12) reklaamikulu;
- 13) riigilõiv, notaritasu;
- 14) muu projektiga mitteseotud ja projekti elluviimise seisukohalt põhjendamata kulu;
- 15) riigiabi andmise reeglite kohaselt mittetoetatav kulu.

## **§ 8. Projekti abikõlblikkuse periood**

(1) Projekti abikõlblikkuse perioodi algus ei või olla varasem kui taotluse rahuldamise kuupäev ning lõpp ei või olla hilisem kui 1. veebruar 2026. a.

(2) Projekti abikõlblikkuse periood algab ja lõpeb taotluse rahuldamise otsuses märgitud kuupäeval.

(3) Projekti abikõlblikkuse perioodi on kuni 24 kuud.

(4) Toetuse saaja taotluse alusel ja mõjuva põhjuse olemasolul võib KIK abikõlblikkuse perioodi pikendada, kui see ei ületa lõikes 1 toodud lõpptähtaega.

## **§ 9. Toetuse summa ja osakaal**

(1) Toetuse minimaalne summa projekti kohta on 30 000 eurot ja maksimaalne summa 300 000 eurot, v.a juhul, kui toetus on vähese tähtsusega abi ja kehtivad käesoleva määruse §-s 5 nimetatud piirangud.

(2) Toetuse maksimaalne osakaal on 80% projekti toetatavatest kuludest. Üldise grupierandi määruse artikli 25 lõike 2c alusel antava riigiabi puhul on toetuse osakaal 40% keskmise suurusega ettevõtjale ja 50% väike- ettevõtjale.

(3) Toetus koos omafinantseeringuga peab katma projekti toetatavad kulud, kõik lisanduvad muud ja kaudsed kulud kannab toetuse saaja. Omafinantseeringuna ei arvestata Euroopa Liidu institutsioonide, muude välisabi fondide ja avaliku sektori asutuste poolt antavaid tagastamatuid ja tagastatavaid toetusi.

(4) Kui omafinantseering tagatakse laenu abil finantsasutusest, lisatakse taotlusele laenuandja krediitikomitee laenuotsus. Erandkorras võib KIK laenuotsuse esitamata jätmist aktsepteerida, kui finantshindamise käigus on taotleja laenu saamise suutlikkus ammendavalt tuvastatav muul viisil.

(5) Projekti toetatavate kuludega seotud käibemaksu võib arvestada toetuse saaja omafinantseeringu osaks juhul, kui see ei ületa projektiga ettenähtud tegevus(t)e omafinantseeringu osakaalu ja on tõendatav, et vastavalt käibemaksu reguleerivatele õigusaktidele ei ole tasutud käibemaksu sisendkäibemaksuna õigust maha arvata või käibemaksu tagasi taotleda ning käibemaksu ei hüvitata ka muul moel.

(6) Toetatavate kulude tegemisel kasutatakse toetust ja omafinantseeringut proportsionaalselt.

## **3. peatükk**

### **Nõuded taotlejale, partnerile ja taotlusele**

## **§ 10. Nõuded taotlejale ja partnerile**

(1) Toetuse taotleja (edaspidi taotleja) peab olema Eesti äriregistris registreeritud ja tegutsev ettevõtte, mis vastab § 3 lõike 1 punktis 11 esitatud definitsioonile.

(2) Taotleja võib projekti elluviimisesse kaasata partneri. Partnerile kohalduvad taotlejale esitatavad nõuded. Toetuse saaja vastutab partneri tegevuste eest.

(3) Taotleja peab vastama üldmääruse §-s 5 nimetatud nõuetele.

(4) Taotlejal peab olema projekti elluviimiseks vajalik omafinantseering.

## **§ 11. Taotleja kohustused**

Taotleja on kohustatud täitma järgmisi nõudeid:

- 1) tõendama, et taotluses esitatud teave vastab toetuse andmise tingimustes sätestatud tingimustele;
- 2) esitama KIKi nõudmisel taotleja, partneri ja taotluse kohta lisateavet etteantud vormis ja tähtajaks. KIK võib taotluse menetlemise käigus nõuda taotlejalt selgitusi ja teavet taotluses esitatud andmete kohta või taotluse muutmist, kui ta leiab, et taotlus ei ole piisavalt selge, näidates ühtlasi, millised asjaolud vajavad selgitamist, muutmist või täiendava teabe esitamist;

- 3) võimaldama taotluses esitatud teabe kontrollimist projektiga seotud ruumides ja territooriumil ja osutama selleks igakülgset abi;
- 4) teavitama KIKi viivitamatult taotluses esitatud andmetes toimunud muudatustest või ilmnenu asjaolust, mis võib mõjutada taotluse kohta otsuse tegemist.

## **§ 12. Eelnõustamine**

(1) Enne taotluse esitamist peab taotleja läbima eelnõustamise, mille käigus taotleja tutvustab kavandatavat ideed, lähtudes tegevuste vastavusest määruse tingimustele. KIK võib kaasata eelnõustamisse Kliimaministeeriumi ning EASi ja KredExi ühendasutuse esindajad.

(2) Eelnõustamisele võivad tulla iduettevõtted, kes vastavad § 3 lõike 1 punktis 11 esitatud definitsioonile. Eelnõustamine algab taotlusvooru väljakuulutamisele järgnevast päevast ning lõppeb kümme tööpäeva enne taotlusvooru tähtaega. Eelnõustamisega seotud teave esitatakse KIKi veebilehel vähemalt kümme tööpäeva enne taotlusvooru avamist.

(3) Eelnõustamise käigus esitab taotleja e-kirja teel KIKile etteantud vormil projektiplaani. Eelnõustamise käigus selgitab KIK toetuse andmise aluseid, juhib tähelepanu kavandatava projekti võimalikele tehnilistele ja sisulistele puudustele ning annab soovitusi ja teeb ettepanekuid puuduste kõrvaldamiseks.

(4) Eelnõustamine ei kuulu taotleja ja taotluse hindamise koosseisu.

## **§ 13. Nõuded taotlusele**

(1) Taotlus esitatakse e-toetuse keskkonnas ning määruses ette nähtud viisil ning sisaldab järgmisi kinnitusi, andmeid või dokumente:

- 1) taotleja nimi, registrikood ja ettevõtte suurus;
- 2) taotleja esindaja andmed ja esindusõigust tõendav dokument, kui isik tegutseb volituse alusel;
- 3) partneri nimi, registrikoodi esindaja andmed ning partneri tegevus ja kulud projektis;
- 4) projekti nimi ja üldine kirjeldus, projekti toimumise koht ning projekti algus- ja lõppkuupäev;
- 5) arendatava rohetehnoloogia kirjeldus, sh tehnoloogia seos kliimamuutuste leevendamise ja/või nendega kohanemisel;
- 6) tõendusmaterjal rohetehnoloogia taseme TRL 4 kohta ning ülevaade tegevustest, mis on vajalikud TRL taseme tõusuks;
- 7) projekti meeskonnaliikmete andmed, nende tööülesanded ja CVD;
- 8) projekti eelarve, sh selle jaotus taotleja ja partneri vahel;
- 9) taotletava toetuse suurus ja osakaal toetatavatest kuludest;
- 10) projekti tulemus, mis panustab §-s 2 nimetatud eesmärkide saavutamisse;
- 11) projekti tulemus- ja väljundnäitajate baas- ja sihttase;
- 12) teave või viited selle kohta, mida taotleja peab ärisaladuseks;
- 13) projekti tegevuste ajakava, projekti elluviimise riskid ja nende maandamismeetmed;
- 14) taotleja kinnitus, et ta nõustub elektroonilisel teel teabe saamisega taotluses avaldatud elektronposti aadressil, elektrooniliselt esitatakse ka projektiga seotud otsused;
- 15) kinnitus, et taotleja ei ole võtnud tööle Eestis ilma õigusliku aluseta viibivat isikut, kellel puudub õigus Eestis töötamiseks;
- 16) kinnitus, et taotlus ei sisalda juba tehtavaid või tehtud töid;
- 17) kui taotleja on taotlenud või taotleb projektile või projekti üksikutele osadele toetust muudest allikatest, lisatakse taotlusele andmed kõigi projekti toetuste kohta, mis on lisaks määruse alusel antavale toetusele ja mis eraldatakse muudest riigi, kohaliku omavalitsuse üksuse, Euroopa Liidu või selle liikmesriikide vahenditest.
- 18) kinnitus taotleja vastavuse kohta riigiabi nõuetele KIKi kodulehel avaldatud vastava vormi alusel.

(3) Taotlus peab vastama järgmistele nõuetele:

- 1) projekt on teostatav, mõistlik, vajalik ja kuluefektiivne;
- 2) projekt on teostatav abikõlblikkuse perioodil;
- 3) projekti eelarve on realistlik;
- 4) projekti tulemus- ja väljundnäitaja sihttase on planeeritud tegevustega saavutatav, sh TRLi taseme tõus;
- 5) projekti tegevused, eesmärgid ja tulemused vastavad „ei kahjusta oluliselt“ põhimõttele;
- 6) projekti keskkonnamõjud ja -riskid ning pakutud lahendused võimalike riskide minimeerimiseks on hinnatud adekvaatselt;
- 7) projekt peab aitama kaasa kasvuhoonegaaside heitkoguste vähendamisele või kliimamuutustega kohanemisele;
- 8) taotlusvormi kõik taotlejale kohalduvad lahtrid peavad olema täidetud, taotlus ja selle lisad peavad olema omavahel kooskõlas.

(4) Taotleja peab taotlusele lisama järgmised andmed ja dokumendid:

- 1) arendatava rohetehnoloogia sisu ja valmidustaset tõendavad dokumendid;
- 2) arendatava rohetehnoloogia elutsükli kirjeldus, sh kuidas see mõjutab oluliselt keskkonda ja kliimat;
- 3) kasvuhoonegaaside heite vähenemise arvutust, sh metoodika, mille alusel arvutus tehti, või põhjendus, miks kasvuhoonegaaside heite vähendamist ei toimu;
- 4) teave, et taotluses toodud tegevus on kooskõlas „ei kahjusta oluliselt“ põhimõtetega;
- 5) tõendid omafinantseeringu ning projekti mittetoetatavate kulude tasumise suutlikkuse kohta. Taotlusele tuleb lisada taotleja bilanss ja kasumiaruanne taotluse esitamisele eelnenud kvartali lõpu seisuga;
- 6) teave, mis tõendab taotleja ettevõtte suurust.

#### **4. peatükk**

#### **Toetuse taotlemine ja taotluse menetlemine**

##### **§ 14. Taotlusvooru avamine ja taotluse esitamine**

- (1) Toetust taotletakse vooru põhjal. Ühes taotlusvoorus võib taotleja esitada ühe taotluse.
- (2) KIK kuulutab taotlusvooru välja oma kodulehel ja ühes üleriigilise levikuga ajalehes. Taotlusvooru peatamisest ja lõpetamisest teavitab KIK oma kodulehel.
- (3) Taotlusvooru tähtpäevaks taotluse esitamata jätmisel jäetakse taotlus menetlusse võtmata ning tagastatakse taotlejale taotlust hindamata.
- (4) Taotlusvooru eelarve kehtestab Kliimaministeerium.

##### **§ 15. Taotluse menetlemine**

- (1) KIK kontrollib taotleja, partneri ja taotluse nõuetele vastavust. Taotluse nõuetele vastavuse kontrolli kaasatakse hindamiskomisjoni liikmeid.
- (2) Enne taotluse rahuldamise või rahuldamata jätmise otsuse jõustumist võib taotlejate ja taotluste kohta avaldada ainult statistilisi ülevaateid. Hindamisse kaasatud isiku nime ja projekti kohta antud hinnangu võib avaldada viisil, mis tagab, et nime ja hinnangut ei ole võimalik omavahel seostada. Muid andmeid avalikustatakse avaliku teabe seaduses sätestatud korras.
- (3) Taotleja teavitab KIKi viivitamata taotluses esitatud andmete muutumisest või asjaoludest, mis võivad mõjutada taotluse kohta otsuse tegemist.
- (4) KIKil on õigus taotleja ja taotlusekohase projekti hindamiseks tellida ekspertiis ning teha taotleja juures kohapealset kontrolli.



(5) KIK annab taotluse täienduste ja muudatuste esitamiseks või puuduse kõrvaldamiseks taotlejale kuni 14-päevase tähtaja. KIK võib mõjuval põhjusel tähtaega pikendada.

(6) KIK võib vajaduse korral taotluse läbivaatamise osana kutsuda taotleja tutvustama projekti ideed sisuhindajatele ja hindamiskomisjoni liikmetele.

(7) KIK teeb taotluse rahuldamise või rahuldamata jätmise otsuse 90 päeva jooksul taotluste esitamise tähtpäevast arvates. Taotluse menetlemise tähtaeg pikeneb puuduste kõrvaldamiseks antud tähtaja võrra.

(8) KIK võib jätta taotluse rahuldamata, kui taotleja ei ole lõikes 5 nimetatud tähtaja jooksul taotluse puudusi kõrvaldanud.

## **§ 16. Hindamiskomisjoni moodustamine**

(1) KIK moodustab taotluste hindamiseks hindamiskomisjoni, mille koosseisu kuuluvad § 2 lõikes 2 nimetatud valdkondade ministriumite esindajad ja KIKi nimetatud eksperdid.

(2) Hindamiskomisjoni liikmed ja eksperdid peavad deklareerima oma erapooletust, konfidentsiaalsust ja sõltumatust hinnatavatest projektidest ja taotlejatest.

(3) KIK korraldab hindamiskomisjoni tööd.

## **§ 17. Taotleja, partneri ja taotluse nõuetele vastavuse hindamine**

(1) KIK tunnistab taotleja ja partneri ning taotluse nõuetele vastavaks, kui nad vastavad määruse §-des 10 ja 13 sätestatud nõuetele.

(2) KIK võib taotluse rohetehnoloogia valmidustaseme (TRL) hindamisse ja innovaatsilisuse tuvastamisse kaasata väliseid eksperte, järgides määruse § 16 lg 2 põhimõtet.

(3) Kui taotlusvooru eelarve on piisav kõikide nõuetele vastavate taotluste rahuldamiseks, ei hinnata neid § 18 toodud eelistuskriteeriumide põhjal.

## **§ 18. Eelistuskriteeriumid**

(1) Nõuetele vastavaid taotlusi hindab § 16 lõike 1 alusel moodustatud hindamiskomisjon järgmiste eelistuskriteeriumide põhjal:

1) projekti mõju keskkonnale ja kliimale. Hinnatakse, kuidas projekti tegevused aitavad kaasa keskkonna- ja kliimakaitse eesmärkide saavutamisele, ressursside säästlikumale kasutamisele, taastuvenergia kasutamisele, heitmete ja jäätmete vähendamisele ning bioloogilise mitmekesisuse säilitamisele. Osakaal 50%;

2) projekti teostatavus ja jätkusuutlikkus. Hinnatakse projekti tegevuskava, sh eelarvet ja ajakava. Hinnatakse, kuidas taotluses toodud tegevused aitavad kaasa TRLi taseme tõusule. Hinnatakse projekti meeskonna kvalifikatsiooni, kogemust ja motivatsiooni. Hinnatakse, kuidas on projekti tulemused jälgitavad ja mõõdetavad. Samuti hinnatakse taotluse omafinantseeringu suurust. Osakaal 30%;

3) projekti uuenduslikkus ja konkurentsivõime. Hinnatakse taotluses toodud rohetehnoloogia uuenduslikkust ja eristatavust samaväärsete tehnoloogiatega samas valdkonnas. Hinnatakse projekti potentsiaali leida uusi kliente, turge või koostööpartnereid ning luua majanduslikku lisandväärtust. Osakaal 20%.

(2) KIK avaldab eelistuskriteeriumite hindamismetoodika taotlusvooru avamise kuupäeval oma kodulehel.

(3) Võrdsete hindepunktide korral eelistatakse väiksema järjekorranumbriga eelistuskriteeriumi eest kõrgema hindepunkti saanud taotlust.

(4) Eeliskriteeriumite alusel koostab hindamiskomisjon taotluste pingerea. Taotlusi rahastatakse vastavalt pingereale kuni taotlusvooru eelarve ammendumiseni.

## **§ 19. Taotluse rahuldamise ja mitterahuldamise tingimused ja kord**

(1) Taotluse rahuldamise kohta teeb KIK taotluse rahuldamise otsuse. Taotlus võidakse rahuldada täielikult, osaliselt või lisatingimustega.

(2) Rahuldamisele kuuluvad nõuetele vastavaks tunnistatud taotlused või § 18 lõike 3 kohaselt moodustatud pingerea järgi, alustades enim punkte saanud taotlusest, kuni taotlusvooru eelarve ammendumiseni.

(3) Kui lõike 2 alusel moodustatud pingereas viimase taotluse täielik rahuldamine ei ole taotlusvooru eelarve tõttu võimalik, võib taotleja nõusolekul taotletud toetuse summat vähendada või projekti tegevust muuta ja taotluse rahuldada osaliselt tingimusel, et saavutatakse taotluses sisalduva projekti eesmärk.

(4) Taotluse rahuldamise otsuses märgitakse:

- 1) otsuse kuupäev ja tegija;
- 2) toetuse saaja nimi, aadress ja registrikood;
- 3) projekti nimetus ja number;
- 4) projekti kogumaksumus ja toetatavad kulud, sh toetuse maksimaalne suurus ja omafinantseeringu suurus;
- 5) projekti abikõlblikkuse periood;
- 6) teave vähese tähtsusega abi andmise kohta vastavalt Euroopa Komisjoni määrusele (EL) nr 1407/2013;
- 7) projekti tegevuste eesmärk, tulemusnäitaja(d) koos sihttasemega ning väljundnäitaja(d);
- 8) toetuse maksmise tingimused ning makse aluseks olevate dokumentide ja teabe esitamise kord;
- 9) ettemakse saamise ja kasutamise tingimused;
- 10) toetuse kasutamise üle tehtava järelevalve tingimused ja kord;
- 12) toetuse andmise ja kasutamisega seotud teabe ja aruannete esitamise tähtajad ja kord;
- 13) toetuse maksmise peatamise, tagasinõudmise ning taotluse rahuldamise kehtetuks tunnistamise alused;
- 14) otsuse muutmise tingimused;
- 15) otsuse vaidlustamise tähtaeg ja kord;
- 16) muud tingimused, mis on vajalikud projekti edukaks elluviimiseks.

(5) KIK teeb taotluse rahuldamata jätmise otsuse, kui:

- 1) taotleja või taotlus ei vasta määruses nimetatud nõuetele;
- 2) taotlusvooru eelarve mahu tõttu ei ole võimalik projekti toetada;
- 3) taotlust pole võimalik osaliselt rahuldada § 19 lõike 3 alusel;
- 3) taotleja mõjutab pettuse või ähvardusega või muul õigusvastasel viisil taotluse menetlemist;
- 4) taotluses on esitatud valeandmeid.

(6) Kui taotlusest ei kõrvaldata KIKi poolt välja toodud puudust selleks määratud tähtaja jooksul, teeb KIK taotluse rahuldamata jätmise otsuse taotlust hindamata ja taotlejat ära kuulamata.

(7) Taotluse rahuldamata jätmise otsuses märgitakse:

- 1) otsuse tegija;
- 2) otsuse number ja kuupäev;
- 3) toetuse taotleja nimi, aadress ja registrikood;

- 4) projekti nimetus ja number;
- 5) otsuse tegemise õiguslikud ja faktilised alused;
- 6) taotluse rahuldamata jätmise põhjendus;
- 7) otsuse vaidlustamise tähtaeg ja kord;
- 8) otsusega seotud lisatingimused.

## **§ 20. Taotluse rahuldamise otsuse muutmise ja kehtetuks tunnistamine**

- (1) Taotluse rahuldamise otsust võib põhjendatud juhtudel muuta toetuse saaja avalduse alusel või KIKi algatusel.
- (2) KIK otsustab taotluse rahuldamise otsuse muutmise 30 päeva jooksul toetuse saajalt vastavasisulise taotluse saamisest arvates.
- (4) Kui avalduse hindamiseks on toetuse saajal vaja esitada lisaandmeid või KIKil viia läbi täiendavat analüüsi, tellida ekspertiise, pikendatakse avalduse menetlemise aega lisadokumentide esitamiseks või täiendavaks analüüsiks või ekspertiisiks vajaliku aja võrra.
- (5) Kui toetuse saaja ei vii projekti ellu taotluse rahuldamise otsuse kohaselt, on KIKil õigus taotluse rahuldamise otsus kehtetuks tunnistada ja makstud toetus tagasi nõuda.
- (6) KIK võib tunnistada taotluse rahuldamise otsuse täielikult või osaliselt kehtetuks, kui esineb vähemalt üks üldmääruse § 11 lõikes 1 toodud asjaolu, rahastusotsuses seatud tingimuste rikkumine või kui ilmneb, et tegemist on ebaseadusliku riigiabiga.
- (7) Toetuse tagasinõudmise korral tunnistatakse taotluse rahuldamise otsus vastavas ulatuses kehtetuks. Toetuse kogu ulatuses tagasinõudmise korral taotluse rahuldamise otsus tühistatakse.

## **5. peatükk**

### **Toetuse saaja ja partneri õigused ja kohustused**

## **§ 21. Toetuse saaja ja partneri õigused ja kohustused**

- (1) Toetuse saajal ja partneril on õigus saada KIKilt informatsiooni ja nõuandeid, mis on seotud õigusaktides sätestatud nõuete, taotlemise ja toetuse saaja kohustustega.
- (2) Toetuse saaja ja partner tagavad projekti tegevuste elluviimise taotluses ja taotluse rahuldamise otsuses ning määruses toodud tingimuste kohaselt. Partner vastutab projekti elluviimise ning selle tulemuse säilimise ja sihipärase kasutamise eest solidaarselt toetuse saajaga.
- (3) Toetuse saaja peab säilitama taotlemise ja projekti elluviimisega seotud dokumente vähemalt kümme aastat peale projekti lõppmakse tegemist. Toetuse saaja peab võimaldama dokumentidele juurdepääsu KIKi või muudele toetuse kasutamise järelevalvet tegevatele isikutele.
- (4) Toetuse saaja peab viivitamata teatama KIKile projekti elluviimise ajal kõigist asjaoludest, mis võivad mõjutada projekti raames ostetud või loodud vara säilimist ja kasutamist või toetuse saaja võimet täita taotluses ja määruses nimetatud eesmärgid või toetuse saaja kohustusi.
- (5) Toetuse saaja teavitab avalikkust toetuse üldmääruse § 12 kohaselt.

## **§ 22. Ostumenetluse korraldamine**

- (1) Toetust makstakse kuludelt, mis on tehtud riigihangete seadust järgides (*riigihange*) või riigihangete seaduse mõistes mittehankija puhul riigihangete seaduse § 3 kohaseid põhimõtteid järgides (*ostumenetlus*).
- (2) Projektiga seotud riigihanget või ostumenetlust ei või välja kuulutada enne taotluse rahuldamise otsuse tegemist.
- (3) Kui asja või teenuse eeldatav maksumus ostumenetluse korral on käibemaksuta võrdne 20 000 euroga või sellest suurem, avaldab toetuse saaja või partner hanketeate riigihangete registris. Riigihanke puhul lähtub toetuse saaja hanketeate avaldamisel RHSi piirmääradest. Nii riigihanke kui ka ostumenetluse puhul peab toetuse saaja enne hanke avaldamist edastama hankedokumendid KIKile arvamuse avaldamiseks.
- (4) Kui asja või teenuse eeldatav maksumus jääb alla käesoleva paragrahvi lõikes 3 nimetatud piirmäärade, küsib toetuse saaja kirjalikult vähemalt kolm võrreldavat hinnapakkumist vastavas turusektoris tegutsevatelt isikutelt.
- (5) Toetuse saaja esitab KIKile hanke korraldamist tõendavad dokumendid ja lepingu viivitamata pärast selle sõlmimist, kui need pole kättesaadavad riigihangete registrist.
- (6) KIK nõustab vajaduse korral toetuse saajat või partnerit hanke tegemisel.
- (7) Toetuse saaja esitab enne lepingu muutmist KIKile ülevaatamiseks muudatuse kavandi.
- (8) Partnerile kohalduvad ostumenetluse korral toetuse saajale kehtestatud nõuded.

## **6. peatükk**

### **Toetuse maksmise tingimused ja aruandlus**

#### **§ 23. Toetuse kasutamisega seotud aruannete esitamine**

- (1) Vahearuan dluse perioodi pikkus on kuus kuud. Vahearuan netes kajastatakse andmed projekti elluviimise kohta ja antakse hinnang tegevuste elluviimise tulemustele vastavalt taotluses esitatule.
- (2) Toetuse saaja esitab projekti elluviimise kohta lõpparuan de 30 päeva jooksul projekti abikõlblikkuse perioodi lõpust arvates. KIK võib põhjendatud juhul tähtaega pikendada 30 päeva võrra kuni hiliseima tähtpäevani 01.02.2026.
- (3) Vahe- ja lõpparuan ne tuleb esitada e-toetuse keskkonnas. KIK kinnitab vahe- ja lõpparuan de või saadab selle toetuse saajale täiendamiseks 30 päeva jooksul selle saamisest.
- (4) KIK säilitab toetuse, sh riigiabi andmisega seotud dokumente kümme aastat viimase taotluse rahuldamise otsusest arvates.

#### **§ 24. Toetuse maksmine ja sellest keeldumine**

- (1) Toetust makstakse üldmääruse §-s 9 sätestatud korras, tekkinud ja tasutud toetatavate kulude alusel, v.a § 24 lõikes 3 sätestatud juhtudel.
- (2) Toetuse saaja esitab kuludokumendid e-toetuse keskkonna kaudu. Partneri kulud esitab toetuse saaja.
- (3) Põhjendatud juhtudel võib toetust välja maksta kuni 40% ulatuses ettemaksuna. Ettemaksuga seotud kulud tuleb teha ja tasuda enne toetuse järgmist väljamakset. Kui toetus on riigiabi § 5 mõistes, tehakse ettemakse garantii alusel üldmääruse § 9 lõike 5 punkti 2 kohaselt.

(4) Maksetaotlusele lisatakse järgmised dokumendid:

- 1) teenuse või asja soetamiseks sõlmitud leping, kui see ei ole KIKile esitatud;
- 2) punktis 1 toodud lepingu jõustunud muudatused, mille muutmine on KIKiga kooskõlastatud,
- 3) arve või muu raamatupidamisdokument;
- 4) asjade või teenuste üleandmist ja vastuvõtmist tõendava dokumendi koopia;
- 5) kulu tasumist tõendav dokument;
- 6) raamatupidamises projekti kulude kajastamist tõendav dokument.

(5) KIK kontrollib maksetaotluse ja sellele lisatud dokumentide nõuetele vastavust 30 kalendripäeva jooksul. Puuduste korral määrab KIK toetuse saajale tähtaja nende kõrvaldamiseks. Makse tegemise aeg pikeneb aja võrra, mis kulub toetuse saajal puuduste kõrvaldamiseks.

(6) KIK võib peatada maksetaotluse menetlemise osaliselt või täielikult, kui:

- 1) toetuse saajal on täitmata mõni käesolevast määrusest või taotluse rahuldamise otsusest tulenev kohustus;
- 2) maksetaotlusele lisatud dokumendid ei vasta nõuetele;
- 2) maksetaotluses oleva või projekti ükskõik millise kulu abikõlblikkus ei ole üheselt selge;
- 3) ilmnenu asjaolude põhjal on kahtlus, et toetuse saaja ei suuda viia projekti ettenähtud ajaks ellu või saavutada kavandatud tulemust;
- 4) taaste- ja vastupidavuskava määruse § 9 lõikes 7 toodud juhtudel.

(7) Viimane maksetaotlus esitatakse koos projekti lõpparuandega. Lõppmakse tehakse pärast seda, kui KIK on lugenud projekti tegevused abikõlblikkuse perioodil ellu viiduks ja on lõpparuande kinnitanud.

## **7. peatükk**

### **Toetuse maksmisest keeldumine, tagasinõudmine ja vained**

#### **§ 25. Toetuse maksmisest keeldumine**

KIK keeldub toetuse maksmisest täielikult või osaliselt, kui:

- 1) kulu ei ole toetatav;
- 2) kuludokumendid ei vasta nõuetele;
- 3) toetuse saajal on täitmata mõni käesolevast määrusest või taotluse rahuldamise otsusest tulenev kohustus;
- 4) üldmääruse § 9 lõikes 7 loetletud juhtudel.

#### **§ 26. Toetuse tagasinõudmine ja tagasimaksmine**

(1) Toetus nõutakse ja makstakse tagasi üldmääruse §-s 11 ning taotluse rahuldamise otsuses sätestatud alustel.

(2) Kui projekti käigus ilmneb, et seda ei ole võimalik ellu viia, nõutakse kogu makstud toetus tagasi. Kui projekti eesmärk on saavutatud osaliselt, nõutakse toetus proportsionaalselt tagasi.

#### **§ 27. Vaide esitamine**

(1) KIKi toimingute või otsuste peale võib esitada vaide haldusmenetluse seaduses sätestatud korras.

(2) Vaide lahendab KIK.